

Economia del Medi Ambient

Codi: 102472

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501573 Economia	OT	3	2
2501573 Economia	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Xavier Cussó Segura

Correu electrònic: Xavier.Cusso@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: anglès (eng)

Grup íntegre en anglès: Sí

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Claudio Cattaneo

Prerequisits

No s'han establert. Els continguts són complementaris a l'assignatura Economia dels Recursos Naturals.

Objectius

El curs té l'objectiu de presentar els enfocaments i conceptes més importants desenvolupats des de la teoria econòmica per a estudiar els problemes ambientals.

Discutir la contaminació com a "externalitat", així com els instruments de política econòmica per internalitzar les externalitats. Coase i Pigou. Estudiar els conceptes de "sostenibilitat" forta i feble. Discussió sobre creixement econòmic i l'estat estacionari. L'economia dels ecosistemes i la biodiversitat. Anàlisi cost - benefici. Avaluació multi-criterial Debat sobre l'economia del canvi climàtic. La gestió ambiental i els drets de propietat, la contribució d'Ostrom ("governing the commons"). Comerç internacional i medi ambient.

Competències

Economia

- Analitzar situacions en les quals hi ha asimetria d'informació entre les parts involucrades.
- Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
- Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
- Formular recomanacions de política econòmica que millorin l'eficiència i l'equitat en el funcionament dels mercats.
- Identificar els processos que governen el funcionament dels mercats en diferents règims de competència, en diferents escenaris d'interrelació i en diferents horitzons temporals.
- Iniciativa i capacitat de treballar autònomament quan la situació ho demani.

- Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
- Prendre decisions en situacions d'incertesa i mostrar un esperit emprenedor i innovador.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les condicions de funcionament dels mercats així com altres formes d'interacció social.
2. Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
3. Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
4. Identificar els elements bàsics que caracteritzen l'organització d'un mercat.
5. Identificar les condicions i els processos que generen externalitats així com els problemes que plantegen els béns públics
6. Identificar les conseqüències de l'existència d'asimetria d'informació entre diversos agents econòmics sobre la forma en la qual aquests s'organitzen i sobre l'eficiència de la relació que estableixen.
7. Iniciativa i capacitat de treballar autònomament quan la situació ho demani.
8. Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
9. Plantejar models formals que permeten estudiar situacions amb asimetria d'informació entre les parts.
10. Prendre decisions en situacions d'incertesa i mostrar un esperit emprenedor i innovador.
11. Proposar el disseny òptim de les institucions de regulació dels mercats i del seu instrumental.
12. Resoldre els models formulats per a obtenir prediccions testables empíricament.
13. Utilitzar les eines bàsiques de l'optimització i de la teoria de jocs, i incloure aquests elements en un model teòric.

Continguts

VALORACIÓ MONETÀRIA DEL MEDI AMBIENT

El medi ambient a la història del pensament econòmic

Diferència entre valor ecològic i valor econòmic

Famílies de mètodes de valoració monetària

Valor econòmic total

Taxa de descompte

POLITICA ECONÒMICA MEDIAMBIENTAL

Externalitats

Nivell òptim de contaminació

Internalització d'externalitats

Pigou, i la tributació verda

Coase i el comerç de drets d'emissió

Pagament per serveis ambientals

ANÀLISI COST - BENEFICI

Democràcia econòmica i política

Teorema d'impossibilitat d'Arrow

Criteri de compensació Kaldor - Hicks

Relació entre eficiència i equitat

ACB i desenvolupament sostenible

Risc, incertesa i irreversibilitat

ANÀLISIS MULTICRITERI

Fonaments metodològics

Racionalitat substantiva i procedimental

Complexitat i Ciència Post Normal

Avaluació multicriteri i teoria econòmica

Estructuració d'un problema multicriteri

Alternatives i criteris

Ponderació dels criteris

Revisió dels principals enfocaments de multicriteri discret

Enfocament de la utilitat (MAUT)

Mètodes de superació (outranking)

Multicriteri i "social choice"

GOVERNANÇA AMBIENTAL INTERNACIONAL

Economia de la biodiversitat

Economia del canvi climàtic

Comerç i medi ambient

Intercanvi ecològicament desigual

DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

L'economia com subsistema obert dins de la biosfera

Problemes ambientals actuals

Metabolisme social. Fluxos d'energia i materials

Política energètica: cim del petroli, energies renovables

Metodologia

1. Classe magistral

El professor oferirà una conceptualització analítica i una síntesi actualitzada de cadascun dels temes (excepte el tema n.4) de les unitats didàctiques. L'objectiu d'aquesta activitat és facilitar la transmissió del coneixement i motivar l'anàlisi de la relació entre l'activitat humana i el medi ambient en un entorn d'aprenentatge actiu i cooperatiu.

2. Aprenentatge basat en equips de treball

El tema 4 (SMCE) seguirà la metodologia "Aula Flipped", en particular l'aprenentatge basat en equips. Els alumnes treballaran en grup, primer, estudiant el fulletó de tutories a casa i després a classe, primerament completaran una prova individual i després un equip basat en els continguts del fulletó per passar a la fase principal que és l'aplicació pràctica de la SMCE

3. Sessions pràctiques.

Es basen en treballs en grup. En algunes sessions, els equips presentaran el resum i l'anàlisi d'un documental, suggerit pel professor i que es veurà a casa. En altres sessions, els alumnes completaran exercicis relacionats amb el postcreixement. Totes les sessions pràctiques estan relacionades amb la teoria que es veu a classe

4. Tutorials

El professorat pot supervisar el procés d'aprenentatge i adquisició de competències a través de tutories individuals o grupals. El professor estarà disponible per resoldre dubtes i dubtes i seguir l'evolució del procés d'aprenentatge i adquisició.

5. Campus virtual

L'espai virtual és una eina d'aprenentatge útil que complementa la interacció presencial de classe. Aquí els estudiants poden accedir a materials importants per avançar en el procés d'aprenentatge.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Sessions pràctiques: Desenvolupament de treball en grup, presentació i discussió en classe	15	0,6	1, 3, 7, 8, 10, 12
Tipus: Supervisades			
Tutories i seguiment dels treballs a realitzar.	7,5	0,3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Tipus: Autònomes			
Estudi	91,5	3,66	1, 3, 4, 6, 8, 12

Avaluació

L'avaluació serà un procés continuat d'adquisició de coneixements i competències de l'estudiant i constarà de 4 parts:

- Primer parcial, a la meitat del semestre: 35% de la nota final.
- avaluació d'aprenentatge basat en treball en equip (tema 4 "SMCE"): 10% de la nota final
- examen final al final del curs: 35% de la nota final
- presentació en grup oral (10% de la nota final) i presentació d'un dossier escrit (10% de la nota final) relacionada amb el treball aplicat.

Calendari d'activitats d'avaluació

Les dates de les diferents proves d'avaluació (exàmens parcials, exercicis en aula, entrega de treballs, ...) s'anunciaran amb suficient antelació durant el semestre.

La data de l'examen final de l'assignatura està programada en el calendari d'exàmens de la Facultat.

"La programació de les proves d'avaluació no es podrà modificar, tret que hi hagi un motiu excepcional i degudament justificat pel qual no es pugui realitzar un acte d'avaluació. En aquest cas, les persones responsables de les titulacions, prèvia consulta al professorat i a l'estudiantat afectat, proposaran una nova programació dins del període lectiu corresponent." Apartat 1 de l'Article 115. Calendari de les activitats d'avaluació (Normativa Acadèmica UAB)

Els estudiants i les estudiantes de la Facultat d'Economia i Empresa que d'acord amb el paràgraf anterior necessitin canviar una data d'avaluació han de presentar la petició omplint el document **Sol·licitud reprogramació prova** https://eformularis.uab.cat/group/deganat_feie/reprogramacio-proves

Procediment de revisió de les qualificacions

Coincidint amb l'examen final s'anunciarà el dia i el mitjà en que es publicaran les qualificacions finals. De la mateixa manera s'informarà del procediment, lloc, data i hora de la revisió d'exàmens d'acord amb la normativa de la Universitat.

Procés de Recuperació

"Per participar al procés de recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats que representi un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura o mòdul."

Apartat 3 de l'Article 112 ter. La recuperació (Normativa Acadèmica UAB). Els estudiants i les estudiantes han d'haver obtingut una **qualificació mitjana de l'assignatura entre 3,5 i 4,9.**

La data d'aquesta prova estarà programada en el calendari d'exàmens de la Facultat. L'estudiant que es presenti i la superi aprovarà l'assignatura amb una nota de 5. En cas contrari mantindrà la mateixa nota.

Irregularitats en actes d'avaluació

Sense perjudici d'altres mesures disciplinàries que s'estimin oportunes, i d'acord amb la normativa acadèmica vigent, *"en cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0"*. Apartat 10 de l'Article 116. Resultats de l'avaluació. (Normativa Acadèmica UAB)

L'alumne(a) obtindrà la qualificació de "No avaluable" sempre i quan no s'hagi presentat a cap prova que tingui un pes superior a 1/3 de la nota final.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen Final	35	2	0,08	2, 4, 6, 7, 9, 13
Parcial 1	35	2	0,08	1, 3, 5, 10, 11, 12
Treball sessions pràctiques	30	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13

Bibliografia

Bibliography and on-line materials

Daly, H. and Farley, J., 2004. Ecological economics. Principles and Applications. Island Press.
http://indomarine.webs.com/documents/Ecological_Economics_Principles_And_Applications.pdf

Core Project. Economics for a changing world.
<http://www.core-econ.org/the-economy/book/text/0-3-contents.html>

Tutorial booklet on Social Multicriteria Evaluation (available at the virtual campus)

D'Alisa, G., Demaria, F. and Kallis, G., 2014. [Degrowth: A vocabulary for a new era](#). Routledge, London.
<https://vocabulary.degrowth.org/>

For the applied work: Beyond growth: <https://www.endlich-wachstum.de/kapitel/materials-in-english/>

Documentary material available at: docus-ecoeco.net